

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ

«УКРАЇНА І СВІТ:
ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНА ЕЛІТА
ТА СОЦІАЛЬНИЙ ПРОГРЕС»

14–15 квітня 2021 р.

Харків
НТУ «ХП»
2021

ББК 66.0 (4Укр)
У45
УДК 321.01 (477)

Редакційна колегія:

Головний редактор: проф. Скляр В. М.
Заступник головного редактора: проф. Кіпенський А. В.
Секретар: доц. Мотенко Я.В.

Члени редакційної колегії:

проф. Савченко Л.П.
проф. Тараров Я.В.
проф. Петутіна О.О.
проф. Романовський О. Г.
проф. Ігнатюк О. А.
проф. Архієреєв С.І.
проф. Мороз В. М.
доц. Агаларова К.А.
проф. Семке Н.М.
доц. Лисенко І.В.
проф. Чернявська С.М.
проф. Ткаченко С.С.
доц. Кудій Д. А.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій
Національного технічного університету «ХПІ» (протокол № 2 від 16 березня 2021 р.)

Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес: Матеріали міжнар. наук.-теор. конференції студ. та аспір. 14–15 квітня 2021 року: – Харків: НТУ «ХПІ», 2021. – 758 с. – Укр, рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-593-534-6

Збірник містить тези доповідей студентів і аспірантів – учасників щорічної Міжнародної науково-теоретичної конференції, присвяченої актуальним проблемам гуманітарної підготовки майбутніх фахівців, які становитимуть інтелектуальну еліту та впливатимуть на подальший розвиток економіки, соціальної та культурної політики своїх країн. Для студентів, аспірантів, викладачів, усіх, хто цікавиться історичними, філософськими, психолого-педагогічними, морально-етичними, політико-правовими, мовознавчими, соціально-економічними проблемами сучасного українського суспільства.

Матеріали опубліковані у електронному репозитарії Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (ISSN 978-966-593-534-6).

Дані репозитарію інтегровані до: проекту OpenAire, системи Bielefeld Academic Search Engine, системи пошуку у відкритих архівах України та індексуються Google Scholar.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Оргкомітет конференції може не поділяти висловлену авторами позицію.

ББК 66.0 (4Укр)

ISBN 978-966-593-534-6

© НТУ «ХПІ», 2021р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	15
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	16
Корнило І. В. ПРОБЛЕМА ДУШІ І ТІЛА У ФІЛОСОФІЇ.....	16
Жуменкова Д. О. КОРОТКА ІСТОРІЯ КАПЛУНІВСЬКОЇ ЦЕРКВИ	18
Кристал І. Б., Красіков М. М. ХУДОЖНИКИ ХПІ: МИКОЛА УВАРОВ	20
Бикова М. В., Ігнатюк О. А. ІНШОМОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-ЛІДЕРА.....	22
Chichkan K., Nefodona M. THE RELEVANCE OF NEW ENGINEERING ECONOMICS (NIE) AS A NEW VOCATION OF THE ECONOMY	25
Криворучко М. Г. СТВОРЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ЯК ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ	28
Onyshchenko O. TWO OUTSTANDING POLICE INVESTIGATION TECHNIQUES	31
Лізантан П. С. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	33
Евсін Г. А., Тверитникова О.Є. КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ФІЗИКИ ХАРКІВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ ЯК ОСЕРЕДОК НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ФІЗИКИ (1885–1970 pp.).....	35
Ван Сіньюе ВИВЧЕННЯ МОВИ ЧЕРЕЗ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	37
СЕКЦІЯ 1. ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА УКРАЇНИ ТА СВІТОВА ФІЛОСОФІЯ.....	39
Бесараб В. ЗНАЧЕННЯ ТВОРІВ Г.С. СКОВОРОДИ ДЛЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	39
Васильченко В. С. О РОЛИ ДЕНЕГ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ (ФИЛОСОФСКИЙ АСПЕКТ).....	41
Dashchuk A. A., Derkach Y. V. THE PROBLEM OF FREEDOM IN THE CONTEXT OF PHILOSOPHY AND MEDICINE.....	43
Демідова С. Р. ПРОБЛЕМИ СЕНСУ БУТТЯ З ТОЧКИ ЗОРУ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ ..	45
Леснікова В. ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ АРИСТОТЕЛЯ.....	47
Маринчук С. А., Циганенко М. В. ЧТО ТАКОЕ «ФИЛОСОФИЯ ТЕХНИКИ»?	49
Первушкина К. И. ВЛИЯНИЕ ИЗОЛЯЦИИ НА РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ	53
Петров С. М., Компаниец М. Б. ЧЕЛОВЕК, МУЖЧИНА И ЖЕНЩИНА.....	54
Полтавец А. А., Колобоцкий И. М. ПОЛ ФЕЙЕРАБЕНД И ЕГО «НАУКА».....	59
Ракова А. П. ПРОБЛЕМА ВІЙНИ І МИРУ В РОЗУМІННІ НІМЕЦЬКИХ ФІЛОСОФІВ.....	62
Скомкіна Д. А. ФІЛОСОФІЯ ГРОШЕЙ	64
Старовойтов Н. А. КОНЦЕПЦІЯ «СРОДНОЇ ПРАЦІ» Г. С. СКОВОРОДИ У СУЧАСНОМУ ЖИТТІ.....	66
Чумак Є. У ЧОМУ ФІЛОСОФСЬКИЙ СЕНС БУТТЯ ЛЮДИНИ	68
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	70
Вельможна М. КОНСТРУЮВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПРО ГОЛОКОСТ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ ТА ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ	70
Гончар Ю. В. ХАРКІВ ТА О.С. ПУШКІН: ІСТОРІЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН	72
Гуменна А. ПРО ШЛЮБ АПОЛЛОНА МЕВІУСА	74
Єрохіна А. В. ДИНАМІКА ЗМІН НАЦІОНАЛЬНОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	75

Житинський О. В. УКРАЇНА У ПОШУКАХ ДЕРЖАВНИХ СИМВОЛІВ: ІСТОРІЯ ВЕЛИКОГО ГЕРБА	77
Кадацький Л. Ф. ОБРАЗ ЖІНКИ-КРІПАЧКИ У ТВОРЧОСТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА	79
Калашник К. Ю. МАЛОВІДОМІ ПОСТАТІ УКРАЇНИ: МИХАЙЛО ПАРАЩУК.....	81
Красильникова А. П. ПРО ХРЕЩЕННЯ ЮДЕЇВ В КАПЛУНІВСЬКІЙ ЦЕРКВІ.....	83
Криклива К. О. ДЕКОМУНІЗАЦІЯ: ЗАБУТА МИСТЕЦЬКА ПОСТАТЬ В ТОПОНІМІЦІ МІСТА ХАРКОВА.....	85
Кузнецова А. В. ЕКОГУМАНИЗМ КАК ПРЕДПОСЫЛКА ДУХОВНОГО ВОЗРОЖДЕНИЯ СОЦИУМА УКРАИНЫ XXI ВЕКА	86
Куценко К. І. ДАВНЬОУКРАЇНСЬКІ ЗВИЧАЇ ТА СИМВОЛІКА У ПРЕДМЕТАХ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА НА ПРИКЛАДІ ЛЯЛЬКИ- МОТАНКИ	88
Лелюх Є. І. КОРОТКА ІСТОРІЯ ПОКРОВСЬКОГО СОБОРУ	90
Ляшенко В. М. ПАРОВОЗ «СВІТЛОГО ЗАВТРА»? УЯВЛЕННЯ ПРО МАЙБУТНЄ РАДЯНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ В ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 1928–1938 РР.	92
Микало Х. ПРО ДЕРЖАВНИХ СЕЛЯН ХАРКОВА	94
Одерій І. В. ОСОБА У КОНТЕКСТІ ЧАСУ: ПАМ'ЯТІ МИРОСЛАВА ПОПОВИЧА ...	96
Орленко С. І., Мотенко Я. В. ЕКСПОЗИЦІЯ «НАРОДНА ВІЙНА 1917–1932» ЯК ВЕБ- РЕСУРС ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	98
Реуцький А. Ю., Шишкіна Є. К. УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ НА ПОЧАТКУ XVII СТ. (ДО 400-РІЧЧЯ УКЛАДЕННЯ ХОТИНСЬКОГО МИРУ).....	100
Розкошний В. В. ПОСТАВКИ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В ІРАН ТА ІРАК В ПЕРІОД 1950–1980 ТА 1980–1988 РОКИ.....	101
Савич Є. С. РОЛЬ ЕКОЛОГИЧЕСКОГО ОБУЧЕНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ СОЦИАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ (КУРС «ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ»)	103
Скиданова А. В., Харитонов А. Я. ІСТОРИЧНИЙ ФОРМУЛЯР ТА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА У СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛАХ ЗСУ: ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ	105
Сновидович Р. Р. МЕТА І НАПРЯМКИ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ РОЛІ УКРАЇНИ У ВІЙНІ 1853–1856 РР.	107
Сухарева А. С., Кабачек В. В. ОЛЕКСАНДР БІЛАШ ЯК ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМПОЗИТОР ТА ГРОМАДСЬКІЙ ДІЯЧ	109
Тарасова А. О., Телуха С. С. ІСТОРІЯ МОВНИХ ВІЙН.....	111
Тейберман Є. М., Шишкіна Є. К. УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ XXI СТ.: КРИЗА КОНЦЕПЦІЇ «БАГАТОВЕКТОРНІСТІ»	112
Угрімова К. С. ЗРУБНА АРХЕОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА НА ХАРКІВЩИНІ	113
Філенко Д. С., Харламов М. І. РОБОТА УКРАЇНСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ У НІМІЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ НА ТЕРИТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ У 1942–1944 РОКАХ.....	115
Хижняк А. О., Харламов М. І. РОБОТА ВОГНЕБОРЧИХ ДРУЖИН- ДОБРОВОЛЬЦІВ В УКРАЇНІ В РОКИ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	116
Чала Ю. ПРО ПОМЕРЛИХ В ПРИХОДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ В 1887–1902 РР.	118
Шкурченко А. ЛЮДИНА ПІД ДОСЛІДОМ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ: ПОВЕДІНКА В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ	119
Яценко Т. М., Мотенко Я. В. ВИКОРИСТАННЯ DIGITAL-ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ КУРСУ «ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ».....	121

остарбайтери у січні 1945 року були прирівняні до «другої категорії» іноземних робітників. В останні місяці війни були спроби вербувати східних робітників до колабораціоністських збройних формувань, чому противилося керівництво військової промисловості Німеччини. За декілька тижнів до завершення війни в Німеччині було створено Український Національний Комітет, який репрезентував усіх українців у Рейху. Ця акція мала слабший вплив, ніж створення Комітету визволення народів Росії (КВНРу) Власова, але сприяла консолідації українців у Німеччині. Тематика питання про остарбайтерів у роки Другої світової війни є одночасно і трагічною і має науково актуальний характер.

Хижняк А.О., Харламов М.І.

НУЦЗУ

РОБОТА ВОГНЕБОРЧИХ ДРУЖИН-ДОБРОВОЛЬЦІВ В УКРАЇНІ В РОКИ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

У 2021 році продовжується реформування Державної служби України з надзвичайних ситуацій. В тому числі пропонується створення добровільних пожежних дружин в нашій країні. Але, слід сказати, що в нашій державі вже існував досвід організації подібних команд у роки нової економічної політики. Тому, на наш погляд, звернення до історичного досвіду організації добровільних пожежних формувань має актуальний характер.

Після остаточного встановлення радянської влади на території України з 1920 року до 1924 року, діяльність добровільних пожежних товариств та дружин продовжувала бути не досить ефективною. Не було нормальних умов для боротьби з пожежами. Майже увесь пожежний реманент було знищено, вкрадено або зіпсовано. Не вистачало кваліфікованих кадрів для протипожежної боротьби. Пожежі продовжували залишатися одним з найприкріших стихійних лих для України. Лише у 1924 році розпочинається

більш активна державна робота з залучення населення до боротьби з пожежами. Організація добровільних пожежних дружин в республіці в середині 1920-х років відбувалася згідно нових принципів. Добровільні пожежні товариства повинні були брати на себе відповідальність за організацію у населених пунктах УСРР мережі добровільних виїзних пожежних дружин. Слід відзначити, що достатньо швидко в Україні розпочалися активні процеси з формування добровільних пожежних дружин, що почали частково фінансуватися, як з місцевих, так і з державного бюджетів.

В країні почало надаватися великого значення розвитку та укріпленню добровільних пожежних організацій. Зокрема, про це може свідчити постанова Центрального Виконавчого Комітету (ЦВК) та Ради Народних Комісарів Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки (РНК РСФРР) від 1 грудня 1924 року, згідно якої добровільні пожежні товариства та дружини, а також окремі активні члени цих організацій, за умови проявлення ними хоробрості, відваги та ініціативності при боротьбі з вогнем могли бути висунуті до нагородження орденом Трудового Червоного Знамені. Дана постанова була затверджена і Радою Народних Комісарів Української Соціалістичної Радянської Республіки (РНК УСРР). Начальник інспекції по справах комунального господарства УСРР Горів, а також Головний інспектор зі справ пожежної охорони УСРР Коваленко розробили спеціальне положення про добровільні пожежні організації в УСРР. Згідно цього документу добровільні пожежні організації мали своїми завданнями наступні положення: «...а) допомогу в урятуванні життя громадян та їхнього майна так підчас пожежі, як і при інших стихійних нещастях, коли буває потрібна допомога: при повенях, ураганах, будівельних катастрофах і т.п.; б) допомогу в розвитку та переведенні до життя всіляких протипожежних заходів; в) допомогу в поширенні серед населення знань, щодо попередження та гасіння пожеж, протипожежного впорядкування житла та будівель, а так само і інших знань, але можуть сприяти ліпшому

забезпеченню від пожежних та інших стихійних катастроф; г) матеріальну та технічну допомогу погорільцям, а так само й особам, що потерпіли під час пожежі.»

**Чала Ю.
НТУ «ХП»**

ПРО ПОМЕРЛИХ В ПРИХОДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ В 1887– 1902 РР.

Харківський собор Миколи-Чудотворця був одним з найкрасивіших храмів кінця ХІХ – початку ХХ століття. Розташовувався він на Миколаївській площі, поруч з будівлею бібліотеки ім. Короленка. Храм був перебудований в 1896 р. за проектом відомого харківського архітектора і викладача ХТІ Володимира Христіановича Немкіна. Як і всі собори, цей храм не мав свого цвинтаря і померлих парафіян храму ховали на міському кладовищі, поряд з Усікновенським храмом.

Перегляд метричних книг Миколаївської церкви дозволяє оцінити, як змінилася тривалість життя в Харкові 125–130 років тому.

Наприклад, в 1887–1894 рр. кількість померлих у віці до 5 років становило 125 осіб, що із загального числа померлих в 343 людини склало 36,5%. За той же час народилися 791 чоловік. Таким чином, незважаючи на жахливу смертність, приріст населення перевищував смертність. З 125 осіб причина смерті у більшості вказана, як дитяче (71 особа). З іншого боку, відзначені померлі у віці понад 70 і навіть більше 90 років з причиною смерті від старості. Таких було 30 чоловік: дванадцять чоловіків і вісімнадцять жінок. Це становить 8,8%.

Причини смерті різноманітні. Це кір і дифтерія, сухоти і параліч, онкологія і опіки, утоплення і дизентерія, раптова смерть і самогубство, запалення легень і дифтерія, віспа і порок серця. Сухота є однією з найпоширеніших причин смерті в зрілому віці: від неї померли 32 людини у